

B. A. Part – 1

1. समतेचा अधिकार कोणत्या अनुच्छेदात नमूद केला आहे?
अ) कलम 14-18 ब) कलम 19-22 क) कलम 23-24 ड) कलम 25-30
2. मूलभूत अधिकार कोणत्या देशाच्या संविधानातून स्वीकारण्यात आले?
अ) फ्रान्स ब) इंग्लंड क) रषिया ड) अमेरीका
3. भारतीय संविधानाचे उगमस्थान काय आहे?
अ) सरकार ब) भारतीय जनता क) भारतीय नेते ड) यापैकी नाही
4. समाजवाद आणि धर्म निरपेक्ष हे शब्द कोणत्या घटना दुरुस्तीनुसार उद्देशपत्रिकेत समाविष्ट केले?
अ) 42 व्या ब) 31 व्या क) 35 व्या ड) 51 व्या
5. भारताच्या संविधान सभेचे अध्यक्ष कोण होते?
अ) पं. जवाहरलाल नेहरू ब) डा. बाबासाहेब आंबेडकर
क) मोतीलाल नेहरू ड) राजेन्द्र प्रसाद
6. भारतात स्वातंत्र्य दिन कोणत्या दिवशी साजरा करतात?
अ) 26 जाने ब) 15 आगस्ट क) 26 नोव्हें ड) 1 मे
7. भारतीय संविधानात कोणत्या भागात मार्गदर्शक तत्वे आहे?
अ) पहिल्या ब) दुसऱ्या क) तिसऱ्या ड) चौथा
8. भारतीय नागरीकांना कोणते नागरीकात्व बहाल केले आहे?
अ) एकेरी ब) दुहेरी क) दोन्ही अ) व ब) ड) यौपकी नाही
9. मूलभूतचे अधिकार संविधानाच्या कोणत्या भागात आहे?
अ) एक ब) दोन क) तीन ड) चार
10. संविधानात कोणत्या अनुच्छेदात मूलभूत कर्तव्य दिली आहेत?
अ) अनुच्छेद 51 ब) अनुच्छेद 50 क) अनुच्छेद 52 ड) अनुच्छेद 41

11. कल्याणकारी राज्य या संकल्पनेचा समावेश घटकेच्या कोणत्या भागात आहे?
अ) मार्गदर्शक तत्वे ब) उद्देशपत्रिका क) मूलभूत अधिकार ड) यापैकी नाही
12. संविधानात निर्देशक तत्वे कोणत्या देशाकडून स्विकारकी ?
अ) इंग्लंड ब) रषिया क) अमेरिका ड) आर्यलैंड
13. घटनेचा आत्मा कोणत्या अनुच्छेदाला म्हणतात ?
अ) 14 ब) 23 क) 25 ड) 32
14. भारताच्या राष्ट्रपतीचा कार्यकाल किती वर्षांचा आहे ?
अ) 5 वर्षे ब) 4 वर्षे क) 6 वर्षे ड) यापैकी नाही
15. भारताच्या प्रधानमंत्र्याची नेमणक कोण करतो ?
अ) राज्यपाल ब) राष्ट्रपती क) मुख्यमंत्री ड) उपराष्ट्रपति
16. उपराष्ट्रपती आपला राजीनामा कोणाकडे सादर करतो ?
अ) राष्ट्रपती ब) लोकसभा
क) सर्वोच्च न्यायालयाचे न्यायाधिष ड) राज्यसभा
17. भारताच्या उपराष्ट्रपतीला पद व निषेची शपथ कोण देतो ?
अ) प्रधानमंत्री ब) राष्ट्रपती
क) राज्यपाल ड) सर्वोच्च न्यायालयाचे न्यायाधिष
18. राज्यसभेचा पदसिद्ध सभापती कोण असतो ?
अ) राष्ट्रपती ब) उपराष्ट्रपती क) लोकसभा सभापती ड) यापैकी नाही
19. केंद्र सरकारचा नाममात्र शासक कोण आहे ?
अ) प्रधानमंत्री ब) राष्ट्रपती क) उपराष्ट्रपती ड) यापैकी नाही
20. केंद्रसरकारचा वास्तविक शासक प्रमुख कोण आहे ?
अ) प्रधानमंत्री ब) राष्ट्रपती क) उपराष्ट्रपती ड) यापैकी नाही
21. राष्ट्रपतीची निवड कोणाकडून केली जाते ?
अ) लोकसभेकडून ब) राज्यसभेकडून क) निर्वाचन मंडळ ड) यापैकी नाही

22. भारतीय सैन्यदलाच्या प्रमुखाची निवड कोण करतो ?
 अ) राष्ट्रपती ब) उपराष्ट्रपती क) राज्यपाल ड) यापैकी नाही
23. लोकसभेत अँग्लोइंडियन जमातीचे किती प्रतिनिधी राष्ट्रपती निवडतो ?
 अ) 12 ब) 2 क) 16 ड) 4
24. भारताच्या प्रधानमंत्र्याचा कार्यकाल किती आहे ?
 अ) 2 वर्षे ब) 5 वर्षे क) 4 वर्षे ड) 6 वर्षे
25. केंद्रीय मंत्रिमंडळाचा प्रमुख कोण असतो ?
 अ) सभापती ब) राष्ट्रपती क) प्रधानमंत्री ड) राज्यपाल
26. भारताच्या राष्ट्रपतीत्व कसे पदच्युत केले जातात ?
 अ) उपराष्ट्रपती द्वारा ब) सर्वोच्च न्यायालय द्वारा
 क) महाभियोग ड) यापैकी नाही
27. उपराष्ट्रपती पदासाठी वयाची कमीत कमी मर्यादा किती आहे ?
 अ) 25 वर्षे ब) 30 वर्षे क) 35 वर्षे ड) 18 वर्षे
28. केंद्रीय मंत्रिमंडळ कोणाला जबाबदार असते ?
 अ) उपराष्ट्रपती ब) प्रधानमंत्री क) लोकसभा ड) राज्यसभा
29. लोकसभेला संसदेचे कोणते सभागृह म्हणतात ?
 अ) पहीले ब) दुसरे क) तिसरा ड) वरिष्ठ
30. लोकसभेची सभासद संख्या जास्तीत जास्त किती आहे ?
 अ) 550 ब) 552 क) 546 ड) 545
31. भारताच्या विधिमंडळाला काय म्हणतात ?
 अ) काँग्रेस ब) संसद क) एनसीपी ड) फेडरल असेंबली
32. भारताचा राष्ट्रपती आर्थिक आणिबानी कोणत्या अनुच्छेदाने घोषित करतो ?
 अ) अनुच्छेद 350 ब) अनुच्छेद 352 क) अनुच्छेद 356 ड) अनुच्छेद 360
33. भारताचा सरसेनापती कोण असतो ?

अ) प्रधानमंत्री ब) राष्ट्रपती क) उपराष्ट्रपती ड) लोकसभा सभापती

34. घटकराज्यात कोणत्या अनुच्छेदाने आणितानी घोषित केल्या जाते ?

अ) 356 ब) 360 क) 370 ड) 368

35. सर्वाच्च न्यायालयात जास्तीत जास्त किती न्यायाधिष असु शकतात ?

अ) 26 ब) 30 क) 34 ड) 49

36. सर्वाच्च न्यायालयाच्या न्यायाधिषांच्या पात्रता कोणत्या ?

अ) भारतीय नागरीकत्व ब) उच्च न्यायालयात 5 वर्षे न्यायाधिष

क) उच्च न्यायालयात 10 वर्षे वकीली ड) वरील सर्व

37. सर्वोच्च न्यायालय कोठे आहे ?

अ) दिल्ली ब) मुंबई क) कलकत्ता ड) पूणे

38. उच्च न्यायालयाच्या न्यायाधिषाचे सेवानिवृत्ती वय काय ?

अ) 60 वर्षे ब) 62 वर्षे क) 65 वर्षे ड) 50 वर्षे

39. भारताच्या प्रथम महिला राष्ट्रपति कोण ?

अ) प्रतिभा पाटील ब) सोनिया गांधी क) मीरा कुमार ड) जय ललीता

40. सर्वाच्च न्यायालयाच्या न्यायाधिषाचे सेवानिवृत्तीचे वय काय ?

अ) 60 वर्षे ब) 65 वर्षे क) 58 वर्षे ड) 62 वर्षे

1. स्वतंत्र भारतामध्ये निर्वाचन आयोगाची तरतूद 24 जानेवारी ----- रोजी करण्यात आली.

अ) 1960 ब) 1950 क) 1935 ड) 1940

2. निवडणुक आयुक्ताचा कार्यकाल पदभार स्वीकारल्या पासून 6 वर्ष किंवा वयाची ----- वर्षापर्यंत निश्चीत कार्यकाल आहे.

अ) 65 ब) 66 क) 60 ड) 58

3. भारतीय संवीधानाच्या ----- व्या भागातील कलम 324 – 329 मध्ये स्वतंत्र निर्वाचन आयोगाची तरतूद आहे.

अ) 19 ब) 16 क) 15 ड) 12

4. भारतात निवडणुकीत मतदान वर्तन प्रभावित करणारे घटक पुढीलपैकी नाही

अ) जात ब) धर्म क) पैसा ड) शिक्षण

5. भारतात ----- पक्षपध्दती आहे.

अ) एक ब) दोन क) बहू ड) तीन

6. सर्वानी मान्य केलेल्या विशीष्ट तत्वानुसार संघटीतरीत्या प्रयत्न करून जनतेचे हीत संवर्धन करण्याच्य दृष्टीने एकत्र आलेल्या व्यक्तींचा संघ म्हणजे राजकीय पक्ष होय ही व्याख्या पुढीलपैकी कोणाची.

अ) एडमंड बर्क ब) प्रो. गेटेल क) मॅक आयव्हर ड) लास्की

7. भारतात खालीलपैकी कोणता पक्ष राष्ट्रीय पक्ष नाही.

अ) काँग्रेस ब) भा.ज.पा क) तृणमुल काँग्रेस ड) बसपा

8. भारतातील विविध राजकीय पक्षांना राष्ट्रीय कींवा प्रादेशीक पक्षाचा दर्जा कोण प्रदान करतो.

अ) राष्ट्रपती ब) निर्वाचन आयोग क) सर्वोच्च न्यायालय ड) यापैकी नाही.

9. भारतीय संविधान कलम 154 नुसार राज्याचा कार्यकारी हा ----- असतो.

अ) राष्ट्रपती ब) मुख्यमंत्री

क) राज्यपाल ड) राज्यसचिव

10. राज्यामध्ये दयेचा अधिकार ----- ला असतो.

अ) राज्यपाल ब) मुख्यमंत्री क) राष्ट्रपती ड) मंत्री

11. प्रतीष्ठीत पाहुण्यांचे आगत स्वागत करणे, त्यांना चहापानाकरीता व भोजन इ. करीता आमंत्रित करणे ही राज्यपालाची कर्तव्ये आहेत हे मत कोणाचे.

अ) एम.व्ही. पायली

ब) व्ही.पी. मेमन

क) डॉ. सितारामय्या

ड) एम.सी. छागला

12. भारतीय संविधान कलम ----- नुसार मुख्यमंत्र्यांची नेमणुक राज्यपाल करतो.

अ) 164 ब) 165 क) 160 ड) 152

13. राज्य मंत्रीमंडळाच नेता ----- असतो.

अ) राज्यपाल

ब) कॅबिनेट मंत्री

क) मुख्यमंत्री

ड) पंतप्रधान

14. राज्यपाल पुढीलपैकी कोणाची नेमणुक करतो.

अ) मुख्यमंत्री व मंत्रीमंडळाचे सदस्य

ब) राज्यलोकसेवा आयोगाचे सदस्य

क) राज्याचा महाधिवक्ता

ड) वरील सर्व

15. महाराष्ट्रात कोणाच्या नेत्वात सरकार आहे.

अ) शरद पवार

ब) उध्दव ठाकरे

क) राज ठाकरे

ड) पृथ्वीराज चव्हाण

16. मुख्यमंत्री राज्यपाल व ----- यांना जोडणारा दुवा होय.

अ) राष्ट्रपती ब) मंत्रीमंडळ क) मुख्यन्यायाधीश ड) वरील सर्व.

17. भारतात एकूण ----- घटक राज्य आहेत.

अ) 27 ब) 28 क) 25 ड) 29

18. महाराष्ट्र राज्यात ----- विधीमंडळ आहे.

अ) एकगृही ब) बहुगृही क) द्वीगृही ड) यापैकी नाही.

19. विधान परिषदेच्या सदस्याला वयाची ----- वर्ष अट पूर्ण केलेली असावा.

अ) 25 ब) 30 क) 18 ड) 21

20. विधानसभा सदस्यांचा कार्यकाल ----- वर्षांचा असतो.

अ) 6 ब) 10 क) 5 ड) 4

21. विधानसभेची गणसंख्या म्हणजे विधीमंडळाच्या प्रत्येक सभागृहाचे कामकाज सुरू करण्यासाठी एकूण सभासद संख्येच्या ----- सभासद हजर असणे आवश्यक असणे होय.

अ) $\frac{1}{10}$ ब) $\frac{1}{5}$ क) $\frac{1}{4}$ ड) $\frac{1}{3}$

22. राज्यसरकारच्या खजीन्यावर ----- नियंत्रण असते.

अ) विधानपरीषद ब) राज्यसभा

क) विधानसभा ड) लोकसभा

23. विधानसभेला विधानपरीषदेचे ----- सदस्य निवडण्याचा अधिकार आहे.

अ) $\frac{1}{2}$ ब) $\frac{1}{10}$ क) $\frac{1}{3}$ ड) $\frac{1}{4}$

24. विधानसभा अध्यक्षाचा कार्यकाल ----- वर्षांचा असतो.

अ) 5 ब) 4 क) 6 ड) 3

25. स्थानीक समूहाच्या कल्याणासाठी विविध कार्यांचे संचालन करणाऱ्या पध्दतीला प्रामुख्याने स्थानीक शासन म्हणता येईल ही व्याख्या कोणाची .
- अ) सर जेनीन ब) आर.एम. जॅक्सन क) गिलख्रिस्ट ड) लास्की .
26. सन 1882मध्ये ----- च्या ठरावानुसार स्थानीक स्वराज्य संस्थेच्या विकासाला खऱ्या अर्थाने दिशा मिळाली.
- अ) लॉर्ड ऍक्टन ब) वेलस्ली क) लॉर्ड रीपन ड) लास्की
27. स्थानीक स्वराज्य संस्थेची त्रिस्तरीय रचना ----- समीतीने सुचविली (1957)
- अ) व्ही.आर. राव ब) बलवंराय मेहता क) सरकारीया आयोग ड) पी.के. थुगन
28. भारतामध्ये ----- पासून स्थानीक स्वराज्य संस्थेच्या कार्याला सुरूवात झाली.
- अ) 1960 ब) 1970 क) 1957 ड) 1959
29. ----- व्या संविधान दुरुस्तीने 1992 मध्ये महीलांना 33 % आरक्षण दिले.
- अ) 73 व्या ब) 75 व्या क) 74 व्या ड) 42 व्या
30. ग्रामसभेचे अध्यक्षपद कोण स्वीकारतो.
- अ) ग्रामसेवक ब) सेक्रेटरी क) सरपंच ड) पंचायत समीतीचा सभापती
31. महाराष्ट्र जिल्हापरीषदेचा कार्यकाल कीती आहे.
- अ) 2 वर्ष ब) 3 वर्ष क) 6 वर्ष ड) 5 वर्ष
32. अनुसूचित भागातील ग्रामसभेला जादा अधिकार देण्यासाठी (पेसा) ----- या वर्षी करण्यात आला.
- अ) 1992 ब) 1996 क) 1999 ड) 2003
33. भारतीय संविधानात ----- मध्ये मूलभूत अधिकारांची तरतूद करण्यात आली आहे.
- अ) भाग 2 ब) भाग 4 क) भाग 3 ड) भाग 5
34. ----- मध्ये महाराष्ट्र पंचायतराज अधिनीयम नुसार महिलांना स्थानीक स्वराज्य संस्थेमध्ये 50 % आरक्षण प्राप्त झाले.
- अ) 2011 ब) 2012 क) 2013 ड) 2014
35. ----- प्रांत विसाव्या शतकाच्या सुरूवातीपर्यंत निजामाच्या हैद्राबाद संस्थानात समावीष्ट होतो.
- अ) मध्य ब) बिदर क) नागपूर ड) वऱ्हाड
36. दि. 28 सप्टेंबर ----- ला नागपूर करार झाला.
- अ) 1953 ब) 1954 क) 1955 ड) 1956
37. सर्वप्रथम माहीती अधिकार ----- या देशाने 1776 साली स्वीकारला.
- अ) भारत ब) स्वीडन क) कॅनडा ड) नार्वे
38. भारतात माहीती अधिकाराची अंमलबजावणी 120 दिवसानंतर म्हणजे ----- 2005 पासून सुरू झाली.

- अ) 13 ऑगष्ट
- ब) 12 सप्टेंबर
- क) 12 ऑक्टोबर
- ड) 15 जून

39. जून 2017 मध्ये ----- हे केंद्रीय माहीती आयोगाचे मुख्य आयुक्त होते.

- अ) राधाकृष्ण माथुर
- ब) सुधीर भार्गव
- क) विमल झुल्का
- ड) वसंत सेठ

40. भारततात कोणत्या घटक राज्यात सर्व प्रथम माहीतीचा अधिकार स्वीकारण्यात आला.

- अ) ओरीसा (1997)
- ब) कर्नाल (2000)
- क) दिल्ली (2001)
- ड) महाराष्ट्र (2000)